

Budapestre vonatkozó ujságcikke

Osztályozás

F85.16

Szerző:

Cím: *A jazz-band-ekre panaszkodik
Radics Béla cigányprimás*

Hely

Idő

1925

Forrás:

Magyarország

Személy

1925. 1. 18.

(Köt. v. füz.)

(O

A jazz band-ekre panaszkodik Radics Béla cigányprimás

„Mi csak hegedűvel tudjuk kifejezni a magyar lelket”. — Bloch Leo elragadtatással hallgatta Radics muzsikáját

(A Magyarország tudósítójától.) A Hungária éttermében pénteken este érdekes művészi társaság vacsorázott. A Vigadóban tartott hangverseny után ugyanis itt töltötték estéjüket Bloch Leo, a világhírű karmester, akinek társaságában megjelent Schwartz Vera, a bécsi Operaház nagyszerű énekesnője is. Vacsora közben Bloch Leo figyelmessé lett a teremben játszó cigányzenekarra és egyre fokozottabb figyelemmel kísérte Radics Béla játékát. A mestert elragadtatással töltötte el nemcsak a híres kitűnő cigányprimás művészi játéka, hanem főleg azok a magyar zenedarabok, amelyeket Radics Béla előadott.

— Többször figyelmeztette Bloch úr a társaságot, — beszélt nekünk Radics Béla — hogy egy kicsit halkabban diskurálgassanak, mert jobban akarja élvezni a magyar zenét. »Amikor a Rákóczi kesergőjét játszottuk, azt mondotta a körülötte ülőknek, hogy kérem most ne szóljanak egy szót se.

A szemét le sem vette rólunk úgy nézett.

Fel kellett menni hozzá az emelvényre, ahol megköszönte a muzsikát és nagyon nagy barátsággal megszorította a kezemet. Eljátszottuk a Lavotta szerelmét, meg azonfelül játszottam sok saját szerzeményű darabot is. Jól esik bizony ilyenkor a mai világban ez a kis elismerés a magyar cigányzenének. A régi mult időkben bizony ez gyakrabban fordult elő. Visszaemlékszem, amikor a világhíres francia zeneszerző, Debussy is itt járt Budapesten. Ő végighallgatta két napon át majdnem az összes cigányzenekarokat, amikor végül a Pannóniában velem találkozott. Csak nagyon rövid ideig hallgatott, akkor

így szólt a társaságában levő úrhoz: »Ez az, amit én akarok és keresek». Sokáig akart még muzsikáltatni magának, de már nagyon későn volt, úgyhogy másnap eljött a Hungáriába, ahol odahivatott az asztalhoz és sokáig elbeszélgetett velem. Majdnem két óra hosszat muzsikáltam neki egyhosszában és amikor elbúcsúzott tőlem, így szólt:

— Amit maga csinál a hegedűjével, azt nem lehet megtanulni. Az maga az östernészet és az östehetség.

— Elkérte a fényképemet is — mesélte tovább Radics Béla — és minden levelében, amit Párizsból budapesti ismerőseinek írt, megemlékezett rólam és kerdőzhődött felőlem.

Neki is csak magyart kellett muzsikálni, épúgy mint Bloch úrnak.

Nagyon örül az ember, ha ilyen szerencsében van része manapság, amikor Budapesten oly nagy népszerűséget ért el sajnálatosan a szerecten zene. Mindennütt, a divatós lokálokban a jazz-band játszik. Hát kérem itthon bizony baj van a cigányzenével, mert mi csak hegedűvel tudjuk kifejezni a magyar lelket, mi nem tudjuk a nagy dobbal, meg a szaloszofonnal szórakoztatni a közönséget.

— Nemrégiben voltam egy ilyen éjszakai mulatóhelyen, hallottam a szerecteneket, azt hittem, amikor játszottak, hogy valami bajuk van, vagy hogy nekem van valami bajom. De olyan különös volt, hogy végül magam is szórakoztam és elnevettem magamat. A cigány, már a magyar cigány, soha sem reprezentálhatja a magyar zenét mással, mint a hegedűjével. Elég baj bizony, hogy a közönség nálunk nem úgy néz a cigányra, mint azelőtt. Itthon baj van, inkább külföldön szeretnek bennünket, mint belföldön. Lehetetlen, hogy a magyar úri közönségnek ne tessenek a cigányzene, amikor ezeknek a nagynevű külföldi uraknak meg művésznőknek annyira tetszik. Aki nagy zenésztekinély csak megfordul Budapesten, az mind meghallgatja a magyar cigányzenészeket. Hegedültem én nemcsak a Debussy uraknak, de a Casals Pablo-nak is, aki sirva fakadt, amikor játszottam. Az Isay mester is odakéretett és átölelt. Jeritza Mária is minidig muzsikáltatott magának. Ezek pedig csak értenek valamit a zenéhez? Nehéz időket élünk manapság, — fejezte be melankólikus fejbőlintással a híres primás. Manapság még a bálkon is alig kerül sor magyar zenére.

A Nemzeti Kaszinóban sincs semmi, azután meg ezek a politikai dolgok is szétráncigálják a társadalmat...